

HOMEOPATIE – VÍC NEŽ LÉČBA

Ukázka z knihy - knihu lze zakoupit na www.alternativa.cz

Jiří Čehovský

HOMEOPATIE – VÍC NEŽ LÉČBA

Nakladatelství Alternativa
Elišky Přemyslovny 380, 150 00 Praha 5

Jména léčených osob byla v této knize změněna

www.alternativa.cz

© Jirí Čehovský, 1994, 1997

Dotisk 2007

ISBN ; 9: /: 2/: 7; ; 5/: 2/8

Ukázka z knihy - knihu lze zakoupit na www.alternativa.cz

Obsah

I. Případ nevléčitelného ekzému	11
II. Co je homeopatie	15
<i>Osobní zkušenost</i>	<i>17</i>
<i>Podobnost léku nemoci</i>	<i>19</i>
<i>Nekonečné (infinitesimální) ředění</i>	<i>20</i>
<i>Celostní přístup</i>	<i>21</i>
<i>Konstituční nemoc</i>	<i>23</i>
<i>Zákony léčby</i>	<i>25</i>
<i>Obraz účinku léku</i>	<i>26</i>
<i>Homeopatie není materialistická disciplína</i>	<i>28</i>
III. Samuel Hahnemann a počátky homeopatie	29
<i>Dětství</i>	<i>29</i>
<i>Studia</i>	<i>30</i>
<i>První objevy</i>	<i>30</i>
<i>Organon</i>	<i>32</i>
<i>Postavení homeopatie se upevňuje</i>	<i>37</i>
<i>Hahnemannovi následovníci</i>	<i>40</i>
IV. Homeopatické léky	44
<i>Zdroje</i>	<i>44</i>
<i>Potence</i>	<i>16</i>
<i>Dynamizace</i>	<i>47</i>
<i>Forma léku</i>	<i>49</i>
<i>Zkoušky léků</i>	<i>50</i>
V. Materie medica	52
<i>Obraz léku – obraz pacienta</i>	<i>52</i>
<i>Zvláštnosti jednotlivých materiálů medic</i>	<i>53</i>
<i>Repertorium</i>	<i>56</i>
VI. Homeopatické vyšetření	59
<i>Věruška</i>	<i>59</i>

<i>Vyhodnocení případu</i>	61
<i>Podání léku</i>	64
<i>Rodinné souvislosti</i>	66
VII. Vývoj případu po podání léku	68
<i>Zdravotní schodiště</i>	69
<i>Návrat starých symptomů – reverzní symptomy</i>	70
VIII. Zdraví a nemoc	75
<i>Sklon k chorobám vyvěrá z narušeného organizačního centra</i>	75
<i>Symptomy jsou projevem obrany</i>	76
<i>Homeopatická pyramida</i>	79
<i>Filozofické souvislosti</i>	80
<i>Léčba z centra</i>	84
IX. Skupinová vyšetření	86
<i>Homeopatický interview</i>	88
<i>Kontrolní vyšetření</i>	90
<i>Případ „potivých rukou“</i>	91
<i>Případ dosud málo popsaného léku</i>	93
X. Význam potence léku	100
<i>Délka působení</i>	102
<i>Trvalý účinek</i>	103
<i>Akutní podání</i>	103
<i>Nízké potence</i>	104
<i>Další podání léku</i>	104
<i>Duševní choroba</i>	105
XI. Význam homeopatie při léčbě chorob a v prevenci – léčba „nevléčitelných“ nemocí	109
XII. Akutní léky	126
<i>Zranění</i>	128
XIII. Homeopatie a alopatie neboli klasická medicína	130
<i>Vleklá krise „staré školy“</i>	130
<i>Potlačení</i>	135

<i>Příčina nemoci je uvnitř, nikoliv vně</i>	138
<i>AIDS</i>	141
<i>0čkování</i>	146
<i>Teorie</i>	151
<i>Pokrok v medicíně</i>	151
<i>Léčba a obchod</i>	153
<i>Léčba a válka</i>	154
<i>Konflikt a jeho východiska</i>	155
XIV. Homeopatie a to, čemu se říká moderní věda ..	157
<i>Materialistické náboženství</i>	157
<i>Současná krize materialismu</i>	159
<i>Podporuje současný technický rozvoj život?</i>	161
<i>Pozitivní vliv technického rozvoje</i>	163
<i>Vědecké argumenty proti i pro</i>	164
XV. Homeopatie a spřízněné myšlenkové proudy.....	167
<i>Metoda k odstranění utrpení</i>	167
<i>Buddhismus</i>	168
<i>Grál</i>	169
<i>Alchymie</i>	171
<i>Jungova psychoanalýza</i>	172
<i>Lék je archetyp</i>	173
<i>Nehmotný lék a ideální sféry</i>	177
<i>Katarze</i>	178
<i>Homeopatické očištění</i>	179
XVI. Konstituční typ	180
<i>Lycopodium clavatum (výtrus plavuně vidlačky)</i>	181
<i>Postavení konstitučního typu ve společnosti</i>	189
<i>Léčba na všech úrovních</i>	190
<i>Prevence</i>	192
<i>Je konstituční lék neměnný?</i>	193
XVII. Odpovědnost pacienta	196
<i>Zahájit léčbu v dětství</i>	196

<i>Omezení plynoucí z léčby</i>	<i>197</i>
<i>Homeopatie a „homeopatie“.....</i>	<i>198</i>
<i>Jak pozná pacient, že našel homeopata.....</i>	<i>200</i>
<i>Jak pozná pacient, že označení homeopatie na dveřích nemusí být přesné</i>	<i>200</i>
<i>Co když svého klasického homeopata neseženete?</i>	<i>201</i>
<i>Homeopatická akademie.....</i>	<i>202</i>
<i>Kde seženeme homeopatické léky?</i>	<i>204</i>
<i>Začněte nyní</i>	<i>205</i>
Doslov	206
Dodatek	207
Literatura	231

Ukázka z knihy - knihu lze zakoupit na www.alternativa.cz

I. Případ nevyléčitelného ekzému

V devadesátém roce mi v jednom časopise vyšel článek o homeopatii, tehdy u nás ještě naprosto neznámé metodě. Redaktor časopisu mě požádal, abych jeho dvouleté dcerce vyléčil chronický ekzém, vzdorující klasické léčbě. Podařilo se – ekzém zmizel a zlepšení přetrvávalo. Pak si pan redaktor, povzbuzen úspěchem, vzpomněl na jeden opravdu velký problém – jeho příbuzný, dětský lékař z menšího města na jihu Čech, měl pětiletou dcerku, která trpěla od jednoho roku těžkým atopickým ekzémem. Vyzkoušeli všechno možné, ale kortikoidy a jiné moderní léky zcela selhaly. Nemoc se stále zhoršovala a ovlivňovala nejen život děvčátka, ale i chod celé rodiny. Holčička v noci trpěla bolestí a svěděním, nemohla spát a rodiče nespali také. Už čtyři roky. Aby si nerozdrásala mokvající zarudlou vyrážku, pokrývající většinu těla, nosila i v létě, hlavně na spaní do postele, silné pletené rukavice. Pocit trvalé nepohody se pochopitelně přenášel na okolí. A perspektiva byla zlá, věci se vyvíjely k horšímu.

Jednoho dne jsme se sešli na nábřeží v redakci časopisu. Otec, vousatý pediatr, vypadal rezervovaně a dával najevo, že se nedá jen tak obalamutit. Matka byla napjatá. Jen pětiletá Alenka byla vcelku klidná. Zvykla si už, že jí život, navzdory rodičovské péči, chystá spíš nepříjemnosti a stavěla se k tomu flegmaticky. Nic ji nemohlo překvapit. Její obličej byl dlouhotrvající vyrážkou změněn, obočí bylo nepravidelné, mimika obličejové omezená, jelikož každý pohyb zřejmě způsoboval svědění či bolest. Celkově působil její obličejík strnule. A byl pokryt ošklivou červenavou vyrážkou. Stejně jako zbytek těla. Musel jsem zápasit s intenzivním nutkáním pochrabotat se tu i onde – jako by to svědění z dítěte vyzařo-

HOMEOPATIE – VÍC NEŽ LÉČBA

valo na všechny strany. A pak jsme zahájili homeopatické interview neboli rozhovor, což je základní a podstatná forma vyšetření.

Holčička mlčela a rodiče mluvili. Řekli, že už vyzkoušeli všechno možné, veškeré postupy klasické léčby, ale k ničemu to nevede. Že je z nemoci vyčerpané nejen dítě, ale i oni sami. Že potíže začaly v prvním roce života. Nejdřív byla vyrážka jen na stehnech, pak se rozšířila dál. Mokvá hlavně v ohbích končetin, po koupání a po škrábání. Po škrábání se na kůži tvoří abscesy. Potíže se zhoršují v noci, kdy se dítě nejvíc škrábe a pláče. Vše se zhoršuje po denním spánku a také tehdy, když je dítě vystaveno působení tepla, na slunci, v létě, v teplé místnosti a pod peřinou. Fyzické potíže se vždy zhorší, když se děvčátko rozčílí, zejména když něco urputně vyžaduje. Navíc trpí častými rýmami a v poslední době kašlem, který přechází po větší tělesné námaze v dušnost astmatického původu.

Otec dobře věděl, že ekzém u dětí často bývá provázen astmatem, případně plně rozvinuté bronchiální astma přichází po ekzému, což bylo dalším zdrojem obav o budoucnost holčičky. Vždyť astma je již nemoc, která může ohrozit život. Dalším vypyptáváním jsem zjistil, že holčička je ve školce hodná, je společenská, že má ráda sladká jídla a odmítá maso s výjimkou kuřete. Jí málo a miluje margarín. Pije hodně, výhradně studené nápoje, horké odmítá. Občas je stydlivá, tato vlastnost se zvětšuje s přibývajícím věkem.

Na druhý den si u mne otec vyzvedl dózičku bílých, čočce podobných pilulek, na níž bylo napsáno *Sulphur 200*. Dostal pokyn, že má dát dítěti jednorázově jedinou pilulku, která bude rozpuštěna v ústech bez zapíjení. Hodinu před podáním a hodinu po podání nejíst a nepít. Zároveň jsem doporučil přerušit jakoukoliv dosavadní klasickou léčbu, a to nejpozději dva dny před podáním léku. To otce zarazilo, i když s před-

PŘÍPAD NEVYLÉČITELNÉHO EKZÉMU

chozím úplně souhlasil. Tvrdil, že pokud není dítě namazáno mastí obsahující kortikoidy, velmi trpí a mast musí být rychle znovu aplikována. Řekl jsem mu však, že účinek léku na psychiku může být téměř okamžitý, že lék brzy po podání podstatně zmírní utrpení, i když ekzém v prvních fázích léčby zůstane nedotčen, nebo se možná ještě trochu zhorší. Co se týče ekzému, je ovšem třeba mít trpělivost, léčba a úplné vyléčení chronické nemoci je záležitost dlouhodobá. Pan doktor se vzdánil pln odhodlání, ale i pochybností.

Tři měsíce jsem o nich neslyšel, až jednou pozdě večer zazvonil telefon. Ozval se trochu úzkostný a trochu naštvaný hlas dětského lékaře z města na jihu Čech: „Co máme dělat?! Je to hrozné! Všechno jsme zařídili, jak jste nám řekl. Už tři měsíce nedostává žádné léky – a opravdu ji bolesti a svědění hned od začátku skoro přešly. Takže teď dobře spí a my s ní. Jenže ekzém se skoro nezměnil. A ten kašel! Už dva dny kašle, div se nestrhá. Je ovšem fakt, že ji přešla astmatická dušnost. Ale ten hrozný kašel! Kašle skoro bez přestání. Mám jí podat nějaký lék proti kašli?“

„Ne,“ zněla odpověď. „Vydržte to, počkejte. Nic zatím nedělejte, zavolejte mi pozítří.“

A zase uplynulo několik měsíců, aniž bych měl od nich jakoukoliv zprávu. A pak, bez ohlášení, se mi jednoho dne nahnuli do bytu. Byli veselí a vypadali šťastně. Alenka byla bez ekzému a bez jakýchkoliv potíží. Kašel odezněl sám od sebe nazítří po telefonátu a hned nato začal ekzém ustupovat. Nejdřív na obličej, pak na tělo, nejpozději na nohách. Dítě bylo zdravé a půl roku už neužilo žádný chemický preparát ani jakýkoliv jiný lék. To jsou chvíle, kdy má člověk pocit, že věci na světě mají smysl.

Asi za rok po prvním setkání mě navštívili potřetí. Alenka byla i nadále po pořádku, ale občas se prý začal objevovat lehký ekzém v ohbí loktů. Dostala *Sulphur C 1000* jednu dávku.

HOMEOPATIE – VÍC NEŽ LÉČBA

Zas jen jednu cukrovou pilulku. Teprve nyní jsem si všimnul, že je Alenka nadprůměrně hezké blondáté děvčátko. Už chodila do školy. Podle zprávy jejího tatínka zmizela obnovující se vyrážka během několika dní po druhém podání léku.

Asi deset let poté, v roce 2001, ji přivedl její otec, pediatr, už jako skoro dospělou dívku do pořadu Sauna v televizi Prima. Hádal jsem se tam s jedním profesorem, zuřivým odpůrcem homeopatie, o efektivnosti (já), či o iluzornosti (on) homeopatie. A tatínek a děvče vyprávěli divákům svůj příběh. Ukázalo se, že už se exém ani dušnost neobjevily a stejný homeopatický lék jako na začátku řešil i pouhé náznaky potíží v průběhu času. Z neduživého děvčátka se stala mimořádně zdravá žena a přebornice v tenisu.

Bylo to zázračné vyléčení zcela se vymykající realitě? Vůbec ne. Dochází k němu vždy, když jsou správně uplatněny principy homeopatické léčby.

II. Co je homeopatie

Homeopatie je podle údajů WHO (Světové zdravotní organizace) druhým nejrozšířenějším oborem léčby v současném světě, a to za tradiční čínskou a indickou medicínou. Na třetím místě je herbalismus a teprve na místě čtvrtém se uvádí to, co se vyučuje na našich lékařských fakultách a co jsme až do nedávna považovali za jedinou možnou medicínu. Homeopaticky léčí ve světě jak lékaři, tak i specializovaní homeopaté, léčitelé, kteří nevystudovali klasickou medicínu, ale mohou být (avšak nemusí) absolventy vysoké homeopatické školy typu college. Lékaři obvykle navštěvují různá postgraduální školení různé délky a různého zaměření. Na lékařských fakultách se systematická výuka homeopatie, snad až na výjimky, neprovádí. Lékařští a „nelékařští“ homeopaté spolu poměrně dobře (i když ne docela bezkonfliktně) spolupracují, studují navzájem své knihy a časopisy. Homeopaté bez klasického lékařského vzdělání jsou v Anglii či v USA nyní aktivnější ve vědeckém výzkumu, v tvorbě homeopatických počítačových programů i v publikační činnosti, než jejich lékařští kolegové. Homeopatická praxe „nelékařů“ je povolena ve Velké Británii, Německu, Irsku, Švédsku, Švýcarsku (kde je jejich péče ve většině kantonů hrazena pojišťovnami), v USA, v Indii a v mnoha dalších zemích. Od začátku roku 1996, tedy od okamžiku, kdy český parlament rozhodl, že mohou léčit i léčitelé, to platí také pro Českou republiku. Evropská statistika říká, že se ve Velké Británii homeopaticky léčí 16 % obyvatel (včetně britské královny), v Belgii 56 %, v Dánsku 28 %, ve Francii 32 %, o Německu není znám přesný údaj, ale odhadovat se dá na úrovni Francie, v Holandsku 31 %, ve Švédsku 15 % (údaje jsou z Brithish Medical Journal, červenec 94).

HOMEOPATIE – VÍC NEŽ LÉČBA

Vysoké procento populace se léčí homeopaticky i v Itálii, Rakousku, Španělsku atd., neboli ve všech ostatních zemích. V Indii upřednostňuje homeopatii asi sto milionů lidí. Velký zájem o homeopatickou léčbu je v Latinské Americe. Podle některých zpráv je mezi homeopatickými pacienty i americký prezident Clinton. V hudebním světě se k homeopatii veřejně hlásí třeba slavný houslista Yehudi Menuhin a rocková hvězda Tina Turnerová. Zájem o homeopatii v posledních dvaceti letech stále stoupá. Jednou z mála zemí světa, kde byla homeopatie neznámá a oficiálně zakázaná, byla vedle Rumunska, Maďarska a Polska naneštěstí také naše země. Země, v níž je průměrný věk ještě stále jedním z nejnižších v Evropě. Hůře jsou na tom již jen právě uvedené státy. I když jsme v posledních letech vydali řadu odborných a popularizačních knížek, i když lékaři a léčitelé absolvují kurzy a někteří z nich již mají dobré praktické zkušenosti, chybí tu tradice. Naši předkové se kupodivu o homeopatii nikdy příliš nezajímali. První homeopatické knihy v češtině vyšly až v posledních letech. Chybí u nás dlouhodobá hluboká zkušenost jak na straně léčícího, tak i na straně léčených. Ale věci už se daly do pohybu.

Homeopatie není snadná metoda, přestože, jak brzy uvidíme, má poměrně jednoduchou a za jistých okolností, přijmeme-li určitá základní východiska, i snadno pochopitelnou filosofii. Filosofii, která nicméně neodpovídá tak docela tomu, co jsme se učili ve škole, ale stane se plně srozumitelnou zejména těm lidem, kteří se s fantastickým efektem léčby setkali na vlastní kůži (psychice, játrech, prostatě, žlučníku, mandlích atp.).

Osobní zkušenost

Proces porozumění může být dost bolestný a prošel jsem jím také. Někdy na začátku osmdesátých let, bylo mi něco přes třicet, jsem náhle zpozoroval, že to s mým zdravotním stavem jde pomalu ale jistě z kopce. Psychická tenze, kterou jsem přičítal pracovnímu zatížení a všeobecným nepříjemnostem „s komunisty“, s bytovým úřadem, se šéfy v zaměstnání, byla následována chronickou rýmou a pak dalšími a dalšími problémy. Začal jsem navštěvovat různé odborné lékaře. Pak přišly dvě drobnější operace (bez sebevětší úlevy potíží). Nakonec mi lékaři řekli, že se s obtížemi musím smířit, že jsou chronické, že se jich nikdy nezbavím, ale že bude možné je více méně mírnit různými léky. Není důležité, o jaké problémy šlo konkrétně, ale vedle chronické rýmy to byly i věci vážnější. Hlavní útechou, kterou mohl odborný lékař poskytnout, bylo, „že to má také“ (jemu ovšem bylo o třicet víc). Nemínil jsem se s vidinou postupné otravy chemickými preparáty smířit, koupil jsem si herbář a začal sbírat léčivé bylinky. Vařil jsem z nich čaje a ty jsem pak vnucoval celé rodině. Mé děti byly vhodnými zkušebními objekty léčivého účinku různých rostlin – bydleli jsme v Praze na Smíchově a nemoci u od rýmy až po záněty průdušek nás byly denním hostem. Tato bylinkářská éra byla zajímavá a důležitá z několika důvodů. Znamenala změnu životního přesvědčení – vzal jsem věci do vlastních rukou, uvědomil jsem si, že zdraví je něco, co si vytváří nebo ničí každý sám, za co si každý sám odpovídá. Seznámil jsem se s velkým počtem nesmírně zajímavých rostlin, po kterých běžně šlapeme, aniž bychom věděli, jak se jmenují a jaký mohou mít vztah k člověku. Utvrdil jsem se v přesvědčení, že je možné se obejít bez chemických léků. Ale zjistil jsem také, že zatímco při lehčích akutních potížích bylinky nádherně

HOMEOPATIE – VÍC NEŽ LÉČBA

fungují, chronické nemoci zůstávají fytoterapií téměř nedotčeny. V této fázi mi jeden známý, který studoval v Londýně homeopatickou školu, College of Homoeopathy, oznámil, že propadl při zkouškách a zanechal studia. Poslal mi všechny své homeopatické knihy a studijní pomůcky.

Byl to královský dar. Patnáct nebo dvacet knih, z nichž některé měly přes tisíc stran. Jenže já jsem v té době homeopatii vůbec nevěřil. Připadalo mi to celé jako naprostý nesmysl.

První námitka: Homeopatie tvrdí, že dokáže vyléčit chronické nemoci. „Chronický“ je však v klasické terminologii synonymum pro „nevléčitelný“. Kdyby byla homeopatie tak skvělá, proč bych se o ní dozvěděl až nyní? Proč by ji neznali i mí dřívější lékaři?

Druhá námitka: Homeopatie používá tak vysoká ředění látek, že v léku prakticky už nic není. Co by tedy mohlo působit? Magie? Víra? Placebo?

Avšak zrovna v té době se mé potíže přihoršily a já jsem se přece jen ponořil do knih, v nichž jsem pracně vyhledal jeden lék (způsobem o to složitějším, že jsem v té době neuměl moc dobře anglicky). Ta rostlina náhodou kvetla na zahradě u naší víkendové chalupy. Udělal jsem z ní tinkturu, koupil jsem si v lékárně destilovanou vodu a v drogerii Lih konzumní a počal jsem tinkturu ředit. Protože jsem kvůli mizerné materiálové vybavenosti nemohl použít standardní postup popsany v knihách, vytvořil jsem vlastní, jednodušší. O pár let později jsem zjistil, že tento postup vynalezl sto padesát roků přede mnou jistý Korsakov a stal se tak mezi homeopaty slavným. A neuvěřitelně zředěný lék jsem užíval. Opravdu jsem si od homeopatie moc nesliboval, ale byl jsem jako ten tonoucí, co se stébly chytá. Stéblo se kupodivu ukázalo být docela solidní oporou. Potíže se výrazně zlepšily. A tak jsem byl chycen. Od té doby žádné dítě z naší rodi-

CO JE HOMEOPATIE

ny nevysedávalo se záněty průdušek v dusných čekárnách. Všechno se léčilo doma homeopaticky. Zatímco dřív děti ve škole chyběly v průměru takových sto až stopadesát hodin, teď se absence zkrátily na desetinu. Pokud se nějaké potíže objevily, velmi rychle ustupovaly po homeopatickém léku. Žádný z mých kolegů a přátel se nemohl vyhnout homeopatickému vyšetření a nenašel dost síly k tomu, aby odmítl můj homeopatický lék. A někteří z nich mi přivedli své přátele. Často nevléčitelně nemocné, a přesto se pod vlivem homeopatického léku uzdravili. Podivné slovo jim začalo znít přátelsky. Takže...

...co je homeopatie?

Podobnost léku a nemoci

Základní pravdou homeopatické léčby je poučka *similia similibus curantur*, **podobné se léčí podobným**. Možná znáte to staré anglické přísloví „sněž chlupy psa, který tě kousnul“.

Často ho používají opilci a zdůvodňují si tak zahánění kocoviny malou dávkou stejného alkoholu, který předchozího dne pili. Jsou to vlastně přírodní homeopaté. Princip homeopatické léčby byl znám již před tisíci lety. Už řecký lékař Hippokrates používal ve 4. století před n.l. léky s podobnými účinky k léčbě nemocí. Podobné léčil podobným také slavný alchymista šestnáctého století Paracelsus, žijící dlouho i v Čechách. A více či méně uplatňovaly tuto metodu i nesčetné generace babek kořenářek, šamanů a přírodních léčitelů. V podstatě jde o toto: víme, že například rulík zlomocný, belladonna, vyvolá po požití u zdravého člověka zarudnutí, horečku s rychlým nástupem, bolesti hlavy a v krku, pocení. Jestliže dáte belladonnu člověku, který

HOMEOPATIE – VÍC NEŽ LÉČBA

trpí onemocněním s podobnými příznaky, může být rychle vyléčen. Ovšem pozor! Belladonna je jedovatá. Je tedy nutné dát pokud možno co nejmenší, avšak ještě účinnou dávku, abychom pacientovi neublížili. Jinak by lék mohl mít nebezpečné vedlejší účinky.

Nekonečné (infinitesimální) ředění

A už jsme u druhé základní pravdy – je zapotřebí použít co **nejmenší dávku** léku. Objevitel vědecké homeopatie, Samuel Hahnemann, o němž bude mnohokrát řeč později, vyvinul zvláštní ředící postup. Výchozí látku, tinkturu surového léku (lék rozetřený v lihu), třeba belladonny, doplnil devadesáti devíti díly destilované vody. Důkladně protřepal a jen jednu setinu obsahu dózy přenesl do další dózy a smíchal s devadesáti devíti díly vody. A to udělal desetkrát, třicetkrát, ale také dvouseťkrát. Zdravý rozum říká, že ve vodě nezůstalo vůbec nic z původní látky. Říkají to i někteří současní vědci. Homeopaté tvrdí něco jiného: čím je látka zředěnější, tím pronikavější a hlubší má účinek jak na psychiku, tak i na tělo pacienta. A také to dnes a denně dokazují na milionech pacientů. Tady je možná jeden z hlavních zádrhelů, proč mnoho lidí nemůže teoreticky homeopatii strávit. Tito lidé vycházejí z přesvědčení, že lidský život a svět kolem nás už je v zásadě plně vědecky vysvětlen, stačí jen vecpat zbývající záhady do předem připravených šuplíčků. Ale ono se to nedaří. Možná, že pak není chyba v záhadách samotných, ale v nevhodných šuplících. Je třeba vytvořit také šuplata nová, například homeopatická.

Celostní přístup

Třetí důležitou pravdou homeopatie je zvláštní pojetí nemoci a zdraví. Homeopatický lék nesmí být nikdy předepisován jen podle názvu nemoci, na zcela ohraničenou lokální patologii. Je předepisován podle souhrnu všech psychických a fyzických charakteristik konkrétního jedince. Říká se tomu **totalita symptomů**. Představme si, že homeopata navštívil pacient s angínou. Bolí ho v krku, má teplotu. Takový údaj by možná stačil klasickému lékaři k tomu, aby předepsal antibiotika. Ale k homeopatickému předepsání je třeba znát mnohem více. Homeopat dobře ví, že není angína jako angína. Někomu bolí spíš vpravo, jiného spíš vlevo, jeden nesnáší horké nápoje, druhý zase studené, jednoho zároveň bolí hlava, ale druhého ne a třetí má ještě navíc zácpu. Jeden má jen lehce zvýšenou teplotu, jiný má čtyřicet stupňů. A k tomu přistupují psychické odlišnosti. Jeden by nejraději ležel a ani se nehnul, druhého byste neudrželi v posteli. Jeden je vzrušený, druhý ochablý. Homeopat dokáže rozlišit šedesát nebo sto druhů angín podle různých zvláštností a specifického průběhu. A na každou tu angínu použije jiný lék. Když je lék takto přesně vybrán a podán, angína i s bolestmi v krku, čepy a horečkami během dvou dnů zmizí. A u dítěte, které trpělo opakovanými angínami, navíc zajistí, aby po dlouhou dobu nedostalo žádnou další. Odstraní vnitřní sklon pacienta k onemocnění angínou. Homeopaté takovému přístupu k diagnóze říkají *individualizace*. Hahnemann měl k tomuto bodu okřídlenou větu: „Neléčím nemoci, léčím člověka.“ Myslel tím, že předpis léku je vytvořen podle celkového obrazu člověka od hlavy až k patě, včetně charakteristik mysli, emocí, sociálního chování. Samotný popis lokální nemoci hraje, ač to zní dost neuvěřitelně, poměrně malou roli. Úkolem homeopatie je zlepšit celkový zdravotní stav člověka, zvýšit jeho imunitu,

HOMEOPATIE – VÍC NEŽ LÉČBA

a následkem toho jsou pak odstraněny různé nemoci. Odstraní je organizmus sám. Zlepšení je vždy patrné i v jiných dalších oblastech, než byla konkrétní nemoc, s níž pacient homeopata navštívil. S tím souvisí možnost vyléčení i takových nemocí, které klasická medicína považuje za nevyléčitelné – nemoci chronických. Je až neuvěřitelné, u kolika druhů onemocnění klasická medicína otevřeně přiznává připojením výrazu *chronický*, že je vyléčit neumí, že může jen do určité míry mírnit jejich průběh. A nemusí to být žádný AIDS, nýbrž jen obyčejná chronická rýma, chronický kašel, chronický zánět ledvin, chronický zápal plic, artrózy neboli chronické bolesti a poruchy kloubů, chronické vyrážky na kůži včetně ekzémů, alergie všeho druhu, opakované chřipky, cukrovka, hemofilie neboli chronická nesrážlivost krve, problémy v genitální oblasti – chronické výtoky, impotence, psychické problémy jako nespavost, neustálý strach, úzkost...

Mohli bychom pokračovat velmi dlouho a vsadím se, že každý čtenář těchto řádků při poctivém zamyšlení shledá, že nějakou chronickou nemocí trpí buď on sám, nebo některý z jeho blízkých, ale nejčastěji asi nenajde ve svém okolí člověka, o němž by mohl říci, že nemá naprosto žádné chronické potíže. Rozšíření chronických nemocí v současné společnosti je extrémní a nemá v historii obdobu. Velmi znepokojující je, že nějakou chronickou potíží, ať už lehkou nebo těžšího rázu, trpí dnes většina dětí, což dříve nebývalo. Zatímco v případě i vážné akutní nemoci má organizmus dost síly na to, aby napravil všechny škody a vrátil se do zdravého stavu, v případě chronické nemoci organizmus už tuto sílu nemá, škody jsou trvalého a nenapravitelného rázu. Proto i lehká chronická nemoc je vždy velmi vážným signálem a varováním. Svědčí o celkové nedostatečnosti organismu. Chronicky nemocným může spolehlivě a standardními způsoby trvale pomoci pouze klasická homeopatie. Cílem home-

CO JE HOMEOPATIE

opatické léčby není odstranění bolesti nebo zmenšení výtoku nebo sražení horečky jako u klasického léku – i když toto vše homeopatie samozřejmě provádí. Dosažitelným cílem je úplné vyléčení nemoci tak, aby byla zcela odstraněna a pacient už nepotřeboval žádnou další léčbu, žádný další příjem léků, ať klasických nebo homeopatických. U akutní nemoci toho lze (např. v případě horečnaté chřipky) dosáhnout za několik hodin. U chronické nemoci během měsíců nebo i let v závislosti na celkovém stavu pacienta. Jedná se vlastně o postupné nastolení harmonie v organizmu, v mysli i ve fyzických orgánech – o navrácení zdraví.

Konstituční nemoc

Přestože chronické choroby nejsou pro homeopata nutně chronickými (nevyléčitelnými), termín chronická nemoc má v homeopatii velký význam v poněkud jiné souvislosti. Třetím výrazným charakteristickým rysem homeopatie je totiž **teorie chronické nemoci**. Jedná se o úplně nový pohled na nemoc i zdraví. Jednotlivé časově a místně oddělené potíže a choroby určitého člověka (rýmy, angíny, bolesti hlavy, nespavost... atd.) jsou chápány jako projevy, symptomy, jistého vnitřního patologického sklonu individua, jediné chronické nemoci, odvíjející se od narození až do smrti. Teprve je-li tento chronický patologický sklon odstraněn, vykořeněn, je pacient opravdu zdrav. Hahnemann nazval tento chronický sklon *miasmatem*, přičemž miasma rozdělil na tři základní typy: psoru, syfilis a sykosis. V současné době však převažují homeopaté, kteří tvrdí, že dnešní doba přináší nepřeberné množství dalších miasmat (slovo miasma znamená znečištění), takže toto rozdělení poněkud ztratilo na významu. Rozlišení miasmatu nemá též v podstatě skoro žádný vliv pro výběr léku, neboť správný

HOMEOPATIE – VÍC NEŽ LÉČBA

lék je vybírán vždy jen podle totality symptomů. Nic nebrání tomu, používat výraz **konstituční nemoc** (=chronický, celý život probíhající, hluboko uložený patologický sklon, projevující se různými nemocemi a neduhy). **Konstituční lék** pak tento sklon, a tím i jeho projevy, léčí. Dejme si modelový příklad: U jistého individua probíhá jeho zdravotní vývoj zhruba takto: v dětství opakované rýmy, později období zánětů průdušek, v dospělosti artróza, přecházející do chronického stádia. V tomto období navštíví pacient homeopata a po pečlivém prozkoumání všech psychických a fyzických charakteristik tohoto jedince v současnosti i minulosti, především formou pohovoru, je shledáno nejbližším similimem, nejpodobnějším lékem, *Lycopodium*. Jeho symptomatický obraz je této patologii nejpodobnější. Po podání *Lycopodia* např. v potenci C 200 dochází k zastavení chronického úpadku jedince. Kloubní potíže, které byly poslední, zvolna mizí a zároveň se reverzně vrací některá onemocnění, která pacient prodělal předtím. Tyto navracející se symptomy mají mírnější průběh než původní nemoc a po krátkém čase samy mizí bez jakékoliv přídatné léčby. Na konci léčby, trvající ovšem někdy i léta, je pacient relativně zdrav. Bývá uváděn prožitek „dosud nikdy nepoznaného zdraví“, „psychického i fyzického komfortu“. Zároveň pacient projevuje vysokou odolnost proti všem druhům onemocnění, a to již hned po podání léku, s výjimkou ovšem již dříve prodělaných potíží, spadajících do zmíněného proudu reverzních symptomů. Reverzně projevené symptomy se však vyskytují jen občas a krátkodobě. Vnitřní konstituční nemoc, mající všechny základní charakteristiky *Lycopodia*, byla „vykořeněna“, byly aktivovány vlastní obranné a hojivé síly, a to díky přesně podanému konstitučnímu léku *Lycopodiu*. Obranné schopnosti pak přetrvávají ve zdravém stavu i po ukončení léčby. Chronická, konstituční nemoc, jejíž časově oddělené fyzické projevy jsme uvedli, má název *Lycopodium*.

CO JE HOMEOPATIE

Jmenuje se stejně jako lék, který ji léčí. K nastartování léčivého procesu, který provádí organizmus sám jako reakci na podaný lék, stačí často jediné podání léku o vysoké potenci (C30 a vyšší).

Zákony léčby

Léčba a návrat některých dříve prodělaných potíží se děje podle pravidel nazvaných **Heringovy zákony**. Americký homeopat devatenáctého století Constantin Hering je odvodil z pozorování účinku homeopatického léku na nemocné.

Ozdravující akce má postupovat:

- a) *Z nitra ven. To znamená, že nejdříve jsou homeopaticky uzdravovány vnitřní hluboce uložené problémy. Např. vážné psychické potíže. Později „léčebná vlna“, ozdravující reakce na lék, postupuje k povrchu – od mysli k emocím, pak k fyzickým orgánům, přičemž dříve se uzdravuje mozek a vnitřní orgány, naposledy pak kůže, vlasy atp. S tímto principem souvisí i to, že nejdříve se zotavují orgány nejdůležitější pro život člověka (třeba mozek, játra, ledviny), později méně významné periferní oblasti (vyrážky, bradavice, rýma, padání vlasů atp.).*
- b) *Léčebný efekt se projevuje shora dolů. Třeba u ekzému pokrývajícího celý povrch těla – nejdříve ustupuje na obličej, pak na krku, později na těle a nakonec na končetinách.*
- c) *Symptomy ustupují (nebo se dočasně reverzně znovu objeví a pak samy ustupují) v opačném časovém sledu, než se objevily. Nejdříve tedy mizí nejčerstvější potíže, nejpozději nejstarší.*

Proces popsáný v Heringových zákonech je obvykle vý-

HOMEOPATIE – VÍC NEŽ LÉČBA

sledkem jednorázového podání léku o vysoké potenci. Heringovy zákony jsou velmi důležité pro sledování vývoje případu. Pokud by se vyvíjel jinak, např. nejdříve by zmizely povrchové symptomy, třeba vyrážka, a vnitřní symptomy, třeba bolesti hlavy, by zůstaly nedotčeny, je to varovný signál, případ se podle zákonů nevyvíjí a je nutno hledat vhodnější, bližší lék, podobnější pacientově patologii. Současný lék má pravděpodobně jen potlačující efekt – a to je jeden z největších nešvarů, jaké homeopatie zná. Proto o něm ještě bude řeč.

Obráz účinku léku

Důležitý je popis účinků jednotlivých léků, obsažený v knize nazvané **homeopatická Materia medica**. Tato kniha je základní diagnostickou pomůckou homeopata. Srovnáním symptomů, které projevuje pacient, se symptomy popsány v Materii medicae pod jednotlivými léky, dojde k výběru nejpodobnějšího léku, similima, který má schopnost případ vyléčit. Materii medicae je v současné době velmi mnoho, od různých autorů. Klasické materie mediky, tvořící základ homeopatického vědění, vznikaly t. zv. provingem. Homeopaté podávali zdravým osobám nejrůznější látky rostlinného, minerálního, živočišného a jiného původu, uvedené do stavu homeopatické potence. Tyto potencované látky vyvolávaly u zdravých osob specifické změny zdravotního stavu. Žádná ze zkušebních osob nevěděla, jakou látku užívá. Měla však za úkol pečlivě všechny odchylky zdravotního stavu od normálu zaznamenat. Díky velkému počtu těchto provingů pak vznikly popisy léků v materii medicae. *Jaké symptomy dokáže lék vyvolat u zdravého, takové léčí u nemocného, similia similibus curantur*. V materii medicae je obsažen popis účinků léků

CO JE HOMEOPATIE

na psychiku i na fyzické orgány. Porovnáním konkrétního případu s materií medikou pak homeopat nachází lék pro tento případ. Je třeba dodat, že následky správně provedeného provingu po čase nepříliš dlouhém zcela zanikají, takže zkoušky nepředstavují pro zkušební osoby nebezpečí.

Cílem předchozího popisu bylo podat maximálně koncentrovanou informaci, aby si čtenář hned od počátku vytvořil syntetickou představu, co homeopatie je, o čem vlastně budeme hovořit. Jednalo se o pracovní definici homeopatie. Ještě se u jednotlivých bodů zastavíme a řekneme si podrobněji, jak se věci mají. Zbývá dodat, že definice je obsažena už přímo v názvu metody, který stanovil její objevitel Samuel Hahnemann. *Homeo* je řecky stejný, *pathos* pak znamená utrpení, nemoc. Lék je schopen vyvolat stejnou nemoc u zdravého, jakou dokáže léčit u nemocného. Homeopaté nazývají nemoc názvem léku, který je schopen ji vyléčit. Homeopatická diagnóza tedy říká, že jeden člověk trpí patologií *Pulsatilla* a jiný zas patologií *Plumbum* a další patologií *Lachesis*.

Homeopatie není materialistická disciplína

Z toho, co jsme si až dosud o homeopatii řekli, dostatečně vyplývá, že homeopatie přináší úplně nový pohled na zdraví a nemoc i na způsob, jak zdraví navrátit či uchovat. Je to pohled velmi odlišný od zavedených a všeobecně známých modelů, ať už z hlediska klasické medicíny, nebo přírodních věd, pohlížejících vesměs na člověka jako na mechanickou hračku, uváděnou do pohybu pouze součinností fyzických příčin. V homeopatii, používající k léčbě nehmotné potence látek, je však za základní příčinu uchovávanou zdraví a za místo, odkud vyvěrá patologický sklon, považováno něco

HOMEOPATIE – VÍC NEŽ LÉČBA

jiného. Samuel Hahnemann ve svém Organonu léčebného umění, základním a zakládajícím díle homeopatie, říká v §9: „**Ve zdravém stavu je člověk ovládnán duchovní životní silou (autokracií), která hmotné tělo (organizmus) oživuje v podobě dynamis a udržuje všechny jeho části v obdívuhodně harmonickém souladu pocitů a činností, takže náš rozumný duch přítomný v našem nitru může tohoto živého, zdravého nástroje svobodně užívat k vyššímu účelu našeho bytí.**“

Homeopatie je tudíž jediná idealistická masově prováděná standardní metoda, ověřitelná též pokusem a dokazující, že „idealistický“ není synonymum pro nepraktický. Naopak ukazuje, že zatímco materialistická věda o zdraví a nemoci dospěla k určitým hranicím za něž nemůže (chronické nemoci), právě idealistická homeopatie je blíže realitě lidské existence a je tou správnou a praktickou cestou přinášející prospěch. To, že je homeopatie v polaritě idealistický kontra materialistický jasně na opačné straně než materialistická věda, ale také na opačném pólu myšlení, než jaký zaujímá většina populace, je rovněž důvodem, proč je bez uvedení podstatných argumentů často označována za disciplínu kacířsky nedbající platných akademických zákonů a proč ji i mnoho lidí, kteří by ji jinak potřebovali, nepřijímá – homeopatie narušuje jejich světový názor. Jestliže jsme dnes svědky změny světového paradigmatu, jestliže pozorujeme, jak materialistické přírodní vědy, od nichž devatenácté století očekávalo osvobození člověka, spíše člověka ničí a zotročují (zbrojení, pokračující znečištění a znehodnocování životního prostředí, ale i vnitřního hodnotového systému lidí, znečištění organismů léky, drogami podávanými na lékařský předpis), jsme zároveň i svědky nástupu nového myšlení, nového věku, nových hodnot, které mají blízko k lidskému nitru a navazují na prastaré tradice. Sem homeopatie patří.